

buste van een jongen Romein en een bas-relief, voorstellende twee jeugdige boogschutters, even klassiek van stijl als prachtig van uitdrukking in de spierwerking van de naakte ruggen en armen. Vermoedelijk zal het bewonderend opzien tot het imposante werk der klassieken tot deze inspiratie hebben meegewerkt, maar nog meer verklaren De Jong's schetsboeken dezen drang naar uitdrukking van lijnen en vorm.

Op zijn atelier had ik het voorrecht stapels van die boeken te doorbladeren. Daar ziet men zijn werk in wording, geheele bladen vol krabbels en schetsen, waarin men eerst goed den scheppenden geest van den meester, zijn hartstocht voor de lijn en voor de uitdrukking der beweging leert kennen. Van elk portret door hem geschilderd, zijn hier met potlood of krijt vluchtige probeersels geschetst, soms geheele reeksen van hetzelfde beeld, die het karakter met iederen toets meer nabij komen. Van elke tekening en elk schilderij ziet men

Steenkoolschuiten (Engeland) (waterverftekening).

hier de standen en de figuren in omtrek, en de kleinste, schijnbaar onbeduidendste krabbels zijn meestal het raakst van houding en expressie van manier van doen. Dat juist treffen van de persoonlijkheid is vooral bereikt in de schetsen van de kamerleden, waar b.v. in een geheele reeks houdingen studies zijn gemaakt van de typische figuren van Heemskerk, Schaepman, Corver Hooft, Buma e. a. Merkwaardig zijn ook De Jong's schetsboeken door hem meegebracht uit de mijnen en ijzergieterijen in Engeland, waar hij van den zwoegenden arbeid een doorwrochte studie maakte, die reeds aan menig voortreffelijk kunstwerk het aanzijn gaf. Geen wonder dat De Jong's aandrift tot teekenen hem ook reeds werken van beteekenis deed illustreeren, o.a. het bekende werk van Mr. G. H. Betz „Walewein”, met verscheidene groote en kleine illustraties van zijn hand.

Onder de laatste voortbrengselen van den meester trokken zeer mijne